

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 551 77 00
Fax 827 64 53

Warszawa, 20 marca 2003 r.

36007

RPO/410544/02-I-AA

Pani
dr KRYSZYNA ŁYBACKA
Minister
Edukacji Narodowej i Sportu

Szanowna Pani Minister,

Na Konferencji pt. "Dobro Chorego - Dobrem Lekarza - Obszary Współdziałania" (kwiecień 2002 r.), w której uczestniczyli liczni delegaci organizacji działających na rzecz chorych, przedstawicielka Gdańskiego Oddziału Stowarzyszenia Pomocy Osobom z Zespołem Retta zwróciła się o pomoc w sprawie stosowania przemocy i krzywdzenia dzieci autystycznych w niektórych ośrodkach terapeutycznych.

Z przekazanych w tej sprawie informacji oraz materiałów (kopie w załączeniu) wynika, że w niektórych ośrodkach powołanych do sprawowania opieki terapeutycznej nad dziećmi stosowane są niehumanitarne procedury awersyjne w terapii behawioralnej. Zdaniem Profesor Małgorzaty Kościelskiej - Kierownika Katedry Psychologii Klinicznej UW, "w Polsce nie mamy ośrodków naukowych zajmujących się terapią behawioralną, ani uznanych w tym zakresie specjalistów. W związku z tym metody te nie powinny być w ogóle stosowane, albo pod bardzo ścisłym nadzorem merytorycznym i etycznym". Stanowisko Pani Profesor dotyczące stosowania przemocy wobec dzieci autystycznych w ośrodkach terapeutycznych w pełni podziela Polskie Towarzystwo Psychologiczne.

Podnoszona sprawa wymaga szczegółowego zbadania merytorycznego, a także ustalenia zasad postępowania i nadzoru, stwarzającego gwarancje bezpieczeństwa niepełnosprawnym dzieciom oraz zapewniającego respektowanie obowiązujących przepisów prawa i norm etycznych.

Uprzejmie informuję Panią Minister, że z uwagi na to, iż zarzuty Stowarzyszenia dotyczą terapii dzieci autystycznych, w pierwszej kolejności zwróciłem się do resortu zdrowia. Minister Zdrowia podjął działania w celu ustalenia rodzaju placówek, w których stosowane są kwestionowane metody terapii. Jednakże kontakt Ministerstwa z

Ogólnopolskim Stowarzyszeniem Pomocy Osobom z Zespołem Retta nie przyniósł oczekiwanych rezultatów (kopia wyjaśnienia Ministra Zdrowia w tej sprawie w załączeniu).

Trzeba jednocześnie zauważyć, że z załączonego artykułu Pani R. Anny Różalskiej i Ewy Szmyłkowskiej pt. "Konsekwencje stosowania procedur awersyjnych w terapii dzieci z autyzmem" (zamieszczonego również w wydawnictwie Krajowego Towarzystwa Autyzmu Oddział Gdańsk – „AUTYZM” - półrocznik nr 1/2002) wynika, że "materiał zgromadzony przez grupę przeciw przemocy dotyczy strategii stosowanych w terapii behawioralnej, w finansowanych przez państwo/samorządy lokalne i nadzorowanych przez kuratorium oświaty placówkach terapeutycznych".

W związku z powyższym, na podstawie art. 13 ust. 1 pkt.2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (j.t. Dz.U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147), zwracam się do Pani Minister z uprzejmą prośbą o podjęcie działań w kierunku szczegółowego wyjaśnienia podnoszonej sprawy, a także ustalenia zasad postępowania i nadzoru. Będę wdzięczny za poinformowanie mnie o stanowisku Pani Minister w tej materii oraz dokonanych ustaleniach i podjętych działaniach.

Z poważaniem

ZASTĘPCA

Rzecznika Praw Obywatelskich

/-/ dr hab. Jerzy Świątkiewicz